

ПРИРОДА ПРАВ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Стрельченко Оксана Григорівна, кандидат юридичних наук, завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін ННІПП НАВС

Лікар чи будь-який інший середній медичний працівник це фахівець-професіонал, який на підставі здобутих знань і опанованих умінь наділений необхідними повноваженнями (тобто сертифікований відповідно до чинного законодавства України) для здійснення діяльності у сфері охорони здоров'я. Їх діяльність спрямована на захист інтересів пацієнтів (суб'єкта діяльності у сфері охорони здоров'я) та життя суспільства у цілому, визначає можливість задоволення головних потреб і прагнень у збереженні життя та здоров'я.

Лікар, який захищає здоров'я та інтереси пацієнта (суб'єкта діяльності у сфері охорони здоров'я) та життя суспільства у цілому, виконує свою місію з повагою до життя людини, її особистості та гідності. Він у всіх випадках повинен запобігати заподіяння шкоди пацієнтові, дотримуватися принципів моралі, чесності й беззастережної відданості обов'язкові медика.

Бентежить те, що про права медичних працівників, а зокрема лікарів залишаються поза увагою як науковців так і законодавців. Так як про права пацієнтів пишуть багато, а про права лікарів – одиниці. Виявляється, що в нашій країні немає жодного офіційного документа, який регулював би права медичних працівників. Лише згадується про них у Основах законодавства про охорону здоров'я. Що ж виходить? Обов'язки і відповідальність лікарів регулюються різними документами, починаючи з клятви Гіппократа і закінчуючи Кримінальним кодексом. А прав у них немає.

Так ведеться, що за родом своєї діяльності лікарям приходится вирішувати, в буквальному сенсі, питання життя та смерті. У випадку незадовільного результату лікування хвороби, лікарі зазнають всіляких претензій, досить часто необґрунтованих. З іншого боку, для українців характерна недовіра до формальних юридичних процедур. Вся світова медицина давно вже живе за конкретно виписаними законами. Медичних працівників України також необхідно озброїти добрими методами захисту.

На сьогоднішній день права пацієнта в Україні захищені значно краще ніж права лікаря.

В останні роки спостерігається зростання числа звернень пацієнтів до міністерства охорони здоров'я, захисту прав споживачів, судових органів з позовами про заміщення збитку, причиненого неналежним наданням лікувальної і діагностичної допомоги, а також моральної шкоди. Наприклад в Росії, із введенням обов'язкового медичного страхування, потік скарг пацієнтів направився і до лікарняних кас, страхових фондів, кількість скарг зростала в 2 рази щорічно. Очевидно, що той же досвід чекає і на Україну.

Слід відзначити, що про професійні права, пільги та обов'язки медичних і фармацевтичних працівників, на сьогоднішній день, згадується лише в статтях 34, 77, 78 Основ законодавства України про охорону здоров'я.

Так, ст. 77. Основ законодавства України про охорону здоров'я визначає, що медичні і фармацевтичні працівники мають право на:

- а) заняття медичною і фармацевтичною діяльністю відповідно до спеціальності та кваліфікації;
- б) належні умови професійної діяльності;
- в) підвищення кваліфікації, перепідготовку не рідше одного разу на п'ять років у відповідних закладах та установах;

г) вільний вибір апробованих форм, методів і засобів діяльності, впровадження у встановленому порядку сучасних досягнень медичної та фармацевтичної науки і практики;

д) безплатне користування соціальною, екологічною та спеціальною медичною інформацією, необхідною для виконання професійних обов'язків;

е) обов'язкове страхування за рахунок власника закладу охорони здоров'я у разі заподіяння шкоди їх життю і здоров'ю у зв'язку з виконанням професійних обов'язків у випадках, передбачених законодавством;

є) соціальну допомогу з боку держави у разі захворювання, каліцтва або в інших випадках втрати працездатності, що настала у зв'язку з виконанням професійних обов'язків;

ж) встановлення у державних закладах охорони здоров'я середніх ставок і посадових окладів на рівні, не нижчому від середньої заробітної плати працівників промисловості;

з) скорочений робочий день і додаткову оплачувану відпустку у випадках, встановлених законодавством;

и) пільгові умови пенсійного забезпечення;

і) пільгове надання житла та забезпечення телефоном;

ї) безплатне користування квартирою з опаленням і освітленням тим, хто проживає в сільській місцевості, надання пільг щодо сплати земельного податку, кредитування, обзаведення господарством і будівництва власного житла, придбання автотранспорту;

й) першочергове одержання лікувально-профілактичної допомоги і забезпечення лікарськими та протезними засобами;

к) створення наукових медичних товариств, професійних спілок та інших громадських організацій;

л) судовий захист професійної честі та гідності.

Законодавством може бути передбачено інші права та пільги для медичних і фармацевтичних працівників. На них також можуть поширюватися пільги, що встановлюються для своїх працівників підприємствами, установами і організаціями, яким вони подають медико-санітарну допомогу.

Отже, на сьогоднішній день єдиним щитом лікаря можуть служити висока якість роботи, правова грамотність і вміння правильно оформляти документацію. Слід зауважити, що дієва реалізація вищенаведених прав медичних працівників сприятиме балансу у взаєминах з пацієнтами чи іншими компетентними особами, який в багатьох випадках, на сьогоднішній день складається, на жаль, не на користь медичних працівників так як, насамперед, усі захищають права пацієнтів, а права лікарів залишаються поза увагою держави.

Список використаних джерел:

Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-ХП // Відомості Верховної Ради України; Закон від 26 січ. 1993 р. – № 4. – ст. 19.

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЯК ОДИН ІЗ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕННЮ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Лебідь Валерій Іванович, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін ННІПП НАВС

Питання забезпечення продовольчої безпеки держави та громадян, які проживають на її території, є одним із пріоритетних напрямків діяльності будь-якої держави. Могутність держави залежить від добробуту своїх громадян, складовими якого є фізична та економічна доступність